

Referat fra møte i faglig råd for Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FRFBIE)

Dato: 8.desember 2025 kl 10-15

Sted: Udir, møterom 3

Medlem	Varamedlem	Deltar i møtet
Arbeidstakersiden		
Janne Ottersen Fraas, LO Fagforbundet	Vivian Jacobsen, LO Fagforbundet	Janne Ottersen Fraas
Eva Sharp, LO Fagforbundet	Per Ragnar Karlsen, LO Fagforbundet	Eva Sharp
Kim Visnes, LO Handel og kontor	Silje Kjellevik Norheim, LO Handel og kontor	
Arbeidsgiversiden		
Jan Kristian Pettersen, NHO Service og handel (NFVB)	Stine Therese Gislerud, NHO Service og handel (NFVB)	Jan Kristian Pettersen
Mirja Rahm, Virke		
Anita Hope, NHO Service og handel	Karina Haugberg, NHO Service og handel	Anita Hope
Skoleeier		
Synnøve Dolven, KS	Olav Horne, KS	Synnøve Dolven
Cecilie Bang Donali, KS	Knut Kristensen, KS	Cecilie Bang Donali
Lærerorganisasjon		
Trond Halvorsen, Utdanningsforbundet	Hanne Tøftum, Utdanningsforbundet	Trond Halvorsen
Hege Vestbø Sætre, Utdanningsforbundet	Charles Rojahn, Utdanningsforbundet	Hege Vestbø Sætre
Brith Antonsen, LO Skolenes landsforbund	Kjersti Nyhus Thommesen, LO Skolenes landsforbund	Brith Antonsen
Eleveorganisasjon		
August Østby, Elevorganisasjonen		
Utdanningsdirektoratet		
Jorunn T. Leegaard Laila Buskum		Jorunn Leegaard Laila Buskum

Sak 1-3-25: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak;

Innkalling og dagsorden godkjent.

Rådet tok opp at det er viktig at;

- faste medlemmer som har forfall, kontakter sin vara.
- organisasjoner sender forslag til representanter til Udir for oppnevning dersom det ikke er gjort

Sak 2-3-25: Spørreundersøkelse i regi av Nasjonalt senter for yrkesfag

De faglige rådene inviteres til å gi innspill direkte til Nasjonalt senter for yrkesfag (NSY) om hvilke problemstillinger og temaer vi bør prioritere i vår FoU-innsats og i mobilisering av nye samarbeid som vil styrke yrkesfagene. Formålet med undersøkelsen er å sikre god relevans og innretning i NSYs aktiviteter allerede i etableringsfasen. NSY skal arbeide aktivt med forskning, utvikling og innovasjon og skal fungere som en koblingsboks for samarbeid mellom ulike aktører innenfor yrkesfagene både nasjonalt og internasjonalt. (Oppdrag nr. 2025-06 Etablering av et nasjonalt senter for yrkesfag i tildelingsbrevet til Utdanningsdirektoratet for 2025 [her](#))

Spørreundersøkelsen er digital (Questback) med 8 spørsmål, og det er NSY som mottar og behandler svarene. Undersøkelsen omhandler tematisk innretning på NSYs prosjekter og aktiviteter tilknyttet forskning, utvikling og innovasjon. Undersøkelsen omhandler også hvilke aktører NSY bør være i kontakt med i arbeidet fremover.

AU spilte i saksframstillingen inn noen særlige temaer; Kvalitet og gjennomføring i fagopplæring, med særlig fokus på opplæring i bedrift, hevede kontrakter, instruktøropplæring, gjennomføring av-svenneprøve, etterlevelse regelverk, kompetanse i lærebedrifter for opplæring, krav til lærebedrifter. Frisørfaget et særlig fokus fra FRFBIE, fordi det er variasjoner mellom bransjer. Yrkeskompetanseløp.

FRFBIE diskuterte spørsmål i rådsmøtet. Det var enighet om at fagansvarlig sender spørreskjemaet ut til rådet, og at medlemmene legger inn tekst. Frist ca 1 uke etter rådsmøtet.

Vedtak

FRFBIE besvarer undersøkelsen med svarene som drøftet i møtet og lagt inn i dokumentet som ble sendt til rådet 9.12. AU går gjennom før det sendes NSY før jul.

Sak 3-3-25: Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå

Kunnskapsdepartementet har gitt Udir i oppdrag (2025-14) om å komme med forslag til endringer i eksamensordningen, for å tilrettelegge eksamen bedre for kandidatgruppen. Departementet mener det er nødvendig å gjøre dagens eksamen før fag- og svenneprøven mer fleksibel og tilpasset kandidatenes situasjon. Oppdraget gjelder for kandidatene som tar 3103-eksamen og ikke følger et normalt opplæringsløp. Dette innebærer blant annet [praksiskandidater](#), kandidater som har gjennomført [modulstrukturert](#)

[opplæring](#) og fagbrev på jobb. Utdanningsdirektoratet ønsker ikke å senke kravet til kandidatens kompetanse, da det er viktig at vi også framover skal være trygge på at fagarbeidere med fag- og svennebrev tilfredsstiller bransjens krav og behov for kompetanse. Tilretteleggingen dreier seg derfor om å tilrettelegge for at kandidaten skal få vist sin reelle fagkompetanse.

Udir la i presentasjon i møtet vekt på utfordringsbilder, og ulikheter mellom yrkesfaglige utdanningsprogram. AU hadde i saksframlegget løftet fram noen særlige innspill til diskusjon i rådsmøtet.

Fra diskusjonen i rådet;

Det ble stilt spørsmål om vurderingskriterier for eksamen, og om kandidatene er kjent med kjennetegn ved måloppnåelse. Udir bekreftet at det jobbes med dette. Det er ofte små fagmiljøer og det kan være utfordrende med habilitetsspørsmål ifm utvikling av oppgaver, sensorer og at sensorer holder kurs om eksamen. Det ble understreket behov for mer konkrete spørsmål i oppgavetekstene, og vist til at det er omfattende temaer som er lagt inn i eksamensoppgaver.

Taus kunnskap er ikke alltid taus (kan handle om håndverksferdigheter), men vanskelig å formidle skriftlig. Stor ulikhet i hvor gode kandidater er til å formidle skriftlig. For mange kan krav til digitale ferdigheter for gjennomføring av eksamen være krevende, og viktig at disse er kjent.

For å hindre «flaskehalser» bør det være mulig å gjennomføre eksamen oftere enn i dag. Oppgavebank som løsning, eller en eksamen mer lik teoriprøven ved førerkort ble diskutert, og kan være interessante modeller å se på. Samtidig ble det reist bekymring for at det kan bli for enkelt, det er viktig at kandidater kan få vist kompetanse.

Bekymring for at krav senkes hvis det blir for enkelt å ta eksamen. Viktig å få vist kompetanse.

Rådet understreker at det trolig er store mørketall, dvs at det er mange potensielle kandidater som ikke melder seg opp til eksamen.

Det ble tatt opp at forslag til representanter til eksamensnemder bør være en «skal-bestemmelse» i Mandat og retningslinjer for samarbeid mellom SRY, faglige råd og Udir. Det er en eksamen på vg 3 nivå.

Rådet støtter at eksamen kan være ulik utfra egenart i ulike yrkesfaglige utdanningsprogram eller fag (differensiere på prosess/produkt).

Det ble pekt på behov for å se på hvordan sammenhengen er mellom nye læreplaner og denne eksamen. Eksamen er nå mer spisset inn mot ulike deler av læreplanen, for å teste bredest mulig. Bør det heller være et bredere case som viser at kandidater kan ta faglige valg og beskrive disse? Blomsterdeokratørfaget ble vist til som et eksempel på at vekting av dagens oppgaver blir misvisende ifht omfanget på hva som kreves i oppgavetekstene – ikke mulig å besvare eksamen godt innen 5 timer.

Vedtak;

FRFBIE sender inn referat samt følgende svar på spørsmålene til Udir innen 8.januar;

1. Hva anser dere som formålet med sentralt gitt skriftlig eksamen innen 3103-kodene?

Viktig med en eksamen før oppmelding til fag- svenneprøve, særlige når det er mange ulike opplæringsløp. Eksamen er en kvalitetssikring av at kandidater har

teoretisk og praktisk nivå før fag- svenneprøve. Viktig at faglig råd/fagene har en større og bredere diskusjon på hva en slik eksamen skal teste/kvalitetssikre. Eksamen har vært der i mange år, og det er behov for en gjennomgang av formål. Som pekt på i diskusjonen i rådet er det viktig at eksamen utvikles med tanke på hva de ulike fagene har behov for at kandidater viser at de kan på denne eksamen.

2. Kjenner faglig råd seg igjen i utfordringene knyttet til digitale ferdigheter, språkferdigheter, lese-skrivevansker og taus kunnskap? Har dere andre kommentarer knyttet til disse utfordringene?

Ja, og andre innspill; norsk språk viktig, kompetanse i data/digitale ferdigheter for kandidater, krevende for kandidater med lave muntlige og skriftlige ferdigheter, fare for at mange stryker eller ikke melder seg opp.

3. Hvilke andre utfordringer, knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen, ser dere for denne kandidatgruppen (praktiske, faglige osv.)?

Utvide oppmeldingstidspunkt, mulighet for å gjennomføre eksamen oftere.

4. Hva tenker dere kan være konsekvensen dersom vi ikke iverksetter noen tiltak i forbindelse med skriftlig sentralt gitt eksamen?

Ikke fullføring for voksne, mørketall ved at mange ikke melder seg opp til eksamen. For å få flere til å melde seg opp til eksamen og deretter fag- og svenneprøve er det viktig å sette kandidater i stand til det. Kursing for de som skal opp til eksamen og prøvebank er tiltak her.

Sak 4-3-25: Høring om strukturendring i fellesfagene i norsk og engelsk for yrkesfaglige utdanningsprogram

Utdanningsdirektoratet har sendt på høring forslag til strukturendring i norsk og engelsk for yrkesfaglige utdanningsprogram. Forslagene omfatter elever som følger ordinær fag- og timefordeling og elever som skal ha opplæring i samisk, finsk, kvensk eller tegnspråk i tillegg til norsk. Det er et mål at strukturen skal legge til rette for læring og utvikling for alle elevgrupper, men særlig for elever som presterer svakt eller treng mer støtte. [Lenke til oppdraget \(2025-25\) som ligger til grunn for utredning og høringen her](#). Høringsfrist er 22.desember. [Lenke til høringen fra Udir](#).

Fra spørsmålene i høringen;

- I alternativ 1 får elevane norsk og engelsk i både vg1 og vg2. Kva fordelar eller ulemper ser du ved å spreie det samla timetalet i norsk over to år?
- I alternativ 2 får elevane litt fleire timar til yrkesfagleg fordjuping i vg1 og litt færre i vg2 enn dei har i dag, men det samla timetalet til yrkesfagleg fordjuping blir ikkje endra. Vil ei slik flytting av timar til yrkesfagleg fordjuping utløyse nokre negative verknadar for elevar

Vedtak;

FRFBIE støtter alternativ 1 i høringen, og har lagt inn høringssvar fra rådet om dette.

Orienteringssaker

Sak 5-3-25 Struktursak: utredning av forslag om kryssløp fra vg 2 interiør- og eksponeringsdesign til vg 3 salgsfaget SSR

Udir utreder forslag om kryssløp fra vg 2 interiør- og eksponeringsdesign FBIE til vg 3 salgsfaget SSR, foreslått av FRFBIE i april i år.

Udir ga en kort orientering om status i utredningen i rådsmøtet. Videre utredning avventer arbeidet som er i gang med å slå sammen til ett vg 2 programområde i SSR. Sake om dette er sendt på høring. Det ble også tatt opp konsekvenser av forskriften om YFF hvor BA, FBIE og HDP har unntak mot bestemmelse om at elever kan søke seg til fag fra andre utdanningsprogram i vg 2. Rådet ønsker saken tilbake på agendaen våren 2026.

Det ble tatt opp spørsmål om status i utredning av forslag sendt inn om endringer i vg 1 læreplan FBIE.

Vedtak;

Tatt til orientering.

Sak 6-3-25: Modulstrukturert opplæring: orientering om status og erfaringer

Modulstrukturert opplæring er ett av flere tiltak i fullføringsreformen som skal bidra til at flere voksne kan ta fag- eller svenneprøven, og at norsk arbeidsliv får dekket sitt behov for kvalifisert arbeidskraft. Udir har som oppdrag å utvikle læreplaner og vurderingsordninger, utvide med flere lærefag og støtte implementeringen av modulstrukturert opplæring.

Udir orienterte i møtet om status for implementeringen av modulstrukturert opplæring.

FBIE tok opp spørsmål som det er fint Udir kommer tilbake til;

- *Hva blir situasjonen hvis en voksen får mulighet til en lærekontrakt i en lærebedrift, i et fag som fylkeskommunen ikke tilbyr VOV i? Eksempler fra blomsterdekoratørfaget - hvor det er kandidater som har funnet lærebedrift, men som ikke får lærekontrakt. Det ble også vist til samarbeid mellom opplæringskontor og fylkeskommuner om å ha kandidater med på grunnleggende kurs.*

- *Utvalg lærefag - er det kriterier for hvilke fag velges ut for modulstrukturering av læreplan?*
 - o *Både små og store lærefag er aktuelle*
- *Rådet tok opp om det er skepsis til ordningen, Rådet mottar bekymringer for at modulstrukturert opplæring blir en kortere vei til et fagbrev.*
- *FRFBIE ønsker mer informasjon om utvikling i lærebedrifter og læreplasser - blir det flere? Hvordan bør innretning på tilskudd til lærebedrift være framover?*

Vedtak;

Saken tatt til orientering.

Sak 7-3-25 Andre orienteringer

[Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 | udir.no](#)

I henhold til vedtak i SRY og Udir videreføres mandatet for forrige oppnevningsperiode, med noen få justeringer. Det skal være en gjennomgang Mandat og retningslinjer i løpet av oppnevningsperioden.

Statistikk for voksne i videregående opplæring

[Voksne i grunnopplæringen 2025 | udir.no](#)

[Søkere til videregående opplæring for voksne – utdanningsprogram | udir.no](#)

[Webinar om statistikk - 21.januar, invitasjon sendt ut-](#)

Vedtak;

Sakene tatt til orientering.

Sak 8-3-25: Eventuelt

Julemøte SRY, AU faglige råd og politisk ledelse 12.12

Rådsleder informerte om at FRFBIE er ett av tre faglige råd som i år innleder på julemøtet mellom SRY, faglige råd og politisk ledelse 12.desember. Rådet drøftet innspill.

Fylkesbesøk, søknad fra FRFBIE til Udir om besøk til Agder i 2026

AU har foreslått at FRFBIE søker fylkesbesøk til Agder (bl a Tangen vg skole) i 2026. Udir har i møter for lederne av faglige råd opplyst om at det i utgangspunktet ikke er midler til fylkesbesøk i 2026 pga samling for de faglige rådene i februar. Samtidig har Udir opplyst om at det er søkt om midler til fylkesbesøk for 2026.

Rådet sender søknad til Udir om fylkesbesøk til Agder;

- 1 eller 2 overnattinger, høsten 2026 (september)

- Tangen vg skole, Sam Eyde vg skole, se også skole litt mer i utkanten av de store byene, Kilden teater, Agder fylkeskommune

Rådsmøte FRFBIE i februar 2026 flyttes

Rådsmøte 10.2 flyttes til 3.2 kl 11.30 - 16, starte med lunsj.